

SANKCJE
W POLSKIM PRAWIE ANTYMONOPOLOWYM

Anna Piszcz

SANKCJE
W POLSKIM PRAWIE ANTYMONOPOLOWYM

Temida2
Białystok 2013

© Copyright by Temida 2

Białystok 2013

Redaktor Naukowy Wydawnictwa Temida 2: Cezary Kosikowski

Rada Naukowa Wydawnictwa Temida 2:

Przewodniczący Rady Naukowej Wydawnictwa Temida 2: Emil W. Pływaczewski

Członkowie z Uniwersytetu w Białymstoku: Stanisław Bożyk, Leonard Etel, Ewa M. Guzik-Makaruk, Adam Jamróz, Dariusz Kijowski, Cezary Kosikowski, Cezary Kulesza, Agnieszka Malarewicz-Jakubów, Maciej Perkowski, Stanisław Prutis, Eugeniusz Ruśkowski, Walerian Sanetra, Joanna Sieńczyło-Chlabicz, Ryszard Skarzyński, Halina Święczkowska, Jaroslav Volkonovski, Mieczysława Zdanowicz

Członkowie z Polski: Marian Filar (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), Edward Gniewek (Uniwersytet Wrocławski), Lech Paprzycki (Sąd Najwyższy)

Członkowie zagraniczni: Lidia Abramczyk (Państwowy Uniwersytet im. Janki Kupaly w Grodnie, Białoruś), Vladimír Babčák (Uniwersytet w Koszycach, Słowacja), Renata Almeida da Costa (Uniwersytet La Salle, Brazylia), Chris Eskridge (Uniwersytet w Nebrasce, USA), Jose Luis Iriarte Angél (Uniwersytet Navarra, Hiszpania), Marina Karasjewa (Uniwersytet w Woroneżu, Rosja), Bernhard Kitous (Uniwersytet w Rennes, Francja), Martin Krygier (Uniwersytet w Nowej Południowej Walii, Australia), Petr Mrkyvka (Uniwersytet Masaryka, Czechy), Marcel Alexander Niggli (Uniwersytet we Fryburgu, Szwajcaria), Andrej A. Novikov (Państwowy Uniwersytet w Sankt Petersburgu, Rosja), Sławomir Redo (Uniwersytet Wiedeński, Austria), Bernd Schünemann (Uniwersytet w Monachium, Niemcy), Sebastiano Tafaro (Uniwersytet w Bari, Włochy), Wiktor Trinczuk (Kijowski Narodowy Handlowo-Ekonomiczny Uniwersytet, Ukraina)

Żadna część tej pracy nie może być powielana i rozpowszechniana w jakiegokolwiek formie i w jakikolwiek sposób (elektroniczny, mechaniczny), włącznie z fotokopiuowaniem – bez pisemnej zgody wydawcy.

ISBN 978–83–62813–34–8

Recenzent: Leonard Etel

Opracowanie graficzne i typograficzne: Jerzy Banasiuk

Projekt okładki: Jerzy Banasiuk

Redakcja techniczna: Jerzy Banasiuk

Korekta: Wojciech Kotowski

Wydawca: Temida 2

Przy współpracy i wsparciu finansowym

Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Wprowadzenie.....	15

Rozdział I

POJĘCIE I FUNKCJE SANKCJI W PRAWIE ANTYMONOPOLOWYM ORAZ PROBLEM ICH SKUTECZNOŚCI

1. Dorobek teorii prawa w zakresie sankcji prawnych.....	27
1.1. Pojęcie sankcji prawnych w świetle teorii prawa.....	27
1.1.1. Sankcje prawne w świetle filozofii i teorii prawa (podstawowe nurty)	27
1.2. Rodzaje sankcji prawnych oraz podstawowe kryteria ich podziału	39
1.2.1. Podstawowe kryteria podziału sankcji prawnych oraz wynikające z nich rodzaje sankcji	39
1.3. Funkcje sankcji prawnych.....	56
1.3.1. Przegląd katalogów funkcji sankcji prawnych	56
1.3.2. Istota i znaczenie najczęściej występujących (ogólnych) funkcji sankcji prawnych.....	59
1.4. Problem skuteczności sankcji prawnych.....	64
1.4.1. Pojęcie i istota skuteczności prawa	64
1.4.2. Skuteczność prawa a skuteczność sankcji prawnych	68
1.4.3. Relacja normatywnego wyrażania sankcji prawnych i skuteczności ich stosowania	72
2. Sankcje w prawie antymonopolowym w świetle teorii prawa oraz prawa pozytywnego.....	74
2.1. Pojęcie sankcji w prawie antymonopolowym (sankcji prawa antymonopolowego).....	74
2.1.1. Kryteria wyodrębnienia sankcji w prawie antymonopolowym.....	74
2.1.2. Rekonstrukcja pojęcia sankcji w prawie antymonopolowym na podstawie przepisów prawa unijnego i prawa polskiego	82

2.2. Rodzaje sankcji w prawie antymonopolowym	90
2.3. Funkcje sankcji w prawie antymonopolowym	93
2.4. Problem skuteczności sankcji w prawie antymonopolowym.....	100

Rozdział II

SANKCJE W PRAWIE ANTYMONOPOLOWYM O FUNKCJI RESTYTUCYJNEJ

1. Uwagi wprowadzające.....	105
2. Ewolucja podstaw prawnych sankcji o funkcji restytucyjnej.....	107
2.1. Regulacje prawa polskiego okresu międzywojennego	107
2.2. Regulacje prawne okresu powojennego	111
2.2.1. Regulacje prawa wspólnotowego	111
2.2.2. Regulacje prawa polskiego	114
3. Nieważność	122
3.1. Istota i charakter prawny nieważności.....	122
3.2. Elementy struktury prawnej i zakres nieważności	130
3.2.1. Nieważność związana z praktykami ograniczającymi konkurencję	130
3.2.2. Kwestia nieważności czynności prawnych stanowiących podstawę koncentracji.....	143
3.3. Praktyka orzecznicza	149
3.4. Wnioski <i>de lege ferenda</i>	151
4. Pozbawienie uprawnienia.....	155
4.1. Istota i charakter prawny sankcji w postaci pozbawienia uprawnienia	155
4.2. Elementy struktury prawnej sankcji w postaci pozbawienia uprawnienia	160
4.3. Zasady nakładania sankcji w postaci pozbawienia uprawnienia.....	168
4.4. Wnioski <i>de lege ferenda</i>	172
5. Obowiązek określonego zachowania	174
5.1. Istota i charakter prawny obowiązku określonego zachowania	174
5.1.1. Sankcje związane z praktykami ograniczającymi konkurencję	174
5.1.1.1. Unijne środki zaradcze	174

5.1.1.2. Kwestia sankcyjności obowiązku zaniechania praktyki ograniczającej konkurencję	182
5.1.1.3. Kwestia dopuszczalności orzeczenia o obowiązku usunięcia skutków praktyki ograniczającej konkurencję	187
5.1.2 Sankcje związane z dokonaniem koncentracji	198
5.2. Elementy struktury prawnej i zakres obowiązku określonego zachowania	201
5.3. Zasady nakładania sankcji w postaci obowiązku określonego zachowania.....	205
5.4. Praktyka orzecznicza	208
5.5. Wnioski <i>de lege ferenda</i>	210
6. Podział przedsiębiorcy w drodze decyzji administracyjnej	218
6.1. Istota i charakter prawny sankcji w postaci podziału przedsiębiorcy	218
6.2. Elementy struktury prawnej i zakres sankcji w postaci podziału przedsiębiorcy.....	222
6.3. Zasady nakładania sankcji w postaci podziału przedsiębiorcy.....	226
6.4. Wnioski <i>de lege ferenda</i>	227
7. Wnioski	228

Rozdział III

SANKCJE W PRAWIE ANTYMONOPOLOWYM O FUNKCJI REPRESYJNEJ

1. Uwagi wprowadzające.....	235
2. Ewolucja podstaw prawnych sankcji o funkcji represyjnej	237
2.1. Regulacje prawa polskiego okresu międzywojennego	237
2.2. Regulacje prawne okresu powojennego	240
2.2.1. Regulacje prawa wspólnotowego	240
2.2.2. Regulacje prawa polskiego	243
3. Kary pieniężne nakładane na przedsiębiorcę.....	249
3.1. Istota i charakter prawny kar pieniężnych nakładanych na przedsiębiorcę.....	249
3.2. Elementy struktury prawnej i zakres kar pieniężnych nakładanych na przedsiębiorcę.....	264

3.3. Zasady nakładania kar pieniężnych na przedsiębiorcę	297
3.4. Praktyka orzecznicza	324
3.5. Wnioski <i>de lege ferenda</i>	337
4. Sankcje o funkcji represyjnej nakładane na osobę zarządzającą przedsiębiorcą.....	344
5. Inne sankcje o funkcji represyjnej	361
6. Wnioski	366

Rozdział IV

SANKCJE W PRAWIE ANTYMONOPOLOWYM
O FUNKCJI EGZEKUCYJNEJ (PRZYMUSZAJĄCEJ)

1. Uwagi wprowadzające.....	373
2. Ewolucja podstaw prawnych kar pieniężnych o funkcji egzekucyjnej (przymuszającej)	375
3. Elementy struktury prawnej i zakres kar pieniężnych o funkcji egzekucyjnej (przymuszającej)	380
4. Zasady nakładania kar pieniężnych o funkcji egzekucyjnej (przymuszającej)	395
5. Praktyka orzecznicza	404
6. Wnioski	407
Podsumowanie	411
Bibliografia	423
Inne materiały	449
Wykaz aktów prawnych.....	452
I. Akty prawa UE.....	452
II. Akty prawa polskiego	454
III. Inne.....	457
Orzecznictwo	458
I. Orzeczenia sądowe	458
II. Orzeczenia administracyjne.....	468
Wykaz tabel	471
Indeks rzeczowy	473